

Мороз А. О.

*аспірант кафедри обліку і аудиту,
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
м. Миколаїв, Україна*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-611-2-21>

ВИКОРИСТАННЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасний розвиток економіки характеризується посиленням значення принципів сталого розвитку, що передбачають комплексну оцінку економічних, соціальних та екологічних аспектів діяльності підприємств. Концепція сталого розвитку спрямована на забезпечення довгострокової ефективності, фінансової стійкості та конкурентоспроможності підприємства, одночасно враховуючи соціальну відповідальність та мінімізацію негативного впливу на навколишнє середовище. В умовах сучасного ринку обліково-аналітична інформація стає ключовим інструментом оцінки ефективності реалізації принципів сталого розвитку та прийняття стратегічних управлінських рішень.

Обліково-аналітична інформація охоплює сукупність даних, отриманих у результаті ведення бухгалтерського обліку та економічного аналізу, що характеризують фінансовий стан підприємства, його економічні результати, а також взаємодію з контрагентами і суспільством. Якість цієї інформації визначається її достовірністю, повнотою, своєчасністю, релевантністю та зрозумілістю для користувачів. У контексті сталого розвитку до цих вимог додається також необхідність врахування нефінансових показників: впливу діяльності підприємства на соціальну сферу та екологію, дотримання стандартів ESG, відповідність етичним нормам бізнесу [1].

Використання обліково-аналітичної інформації для оцінки ефективності сталого розвитку передбачає інтеграцію фінансових та нефінансових даних у систему управління підприємством. До фінансових показників відносяться прибутковість, ліквідність, оборотність активів, рентабельність капіталу, а також дебіторська та кредиторська заборгованість. Нефінансові показники включають оцінку соціальної

відповідальності підприємства, дотримання екологічних норм, ефективність використання природних ресурсів та енергоефективність.

Аналітична оцінка ефективності сталого розвитку підприємства базується на використанні різних методів, серед яких фінансовий аналіз, порівняльні та рейтингові оцінки, SWOT-аналіз, а також побудова інтегрованих показників сталого розвитку. Фінансовий аналіз дозволяє виявити тенденції у формуванні доходів, витрат і прибутку, а також оцінити вплив економічних факторів на фінансову стабільність підприємства. Порівняльна оцінка і рейтингові методи забезпечують аналіз позицій підприємства відносно конкурентів та галузевих стандартів. Використання інтегрованих показників, які об'єднують фінансові та нефінансові дані, дозволяє отримати комплексну оцінку ефективності реалізації стратегій сталого розвитку [2].

Особливого значення набуває облік та аналіз розрахунків з покупцями та замовниками у контексті сталого розвитку. Вчасне надходження коштів і контроль за дебіторською заборгованістю забезпечують фінансову стійкість підприємства, що є базовим елементом його довгострокового розвитку. Аналітичні процедури дозволяють оцінити якість дебіторської заборгованості, визначити ризики неплатежів та розробити заходи щодо оптимізації політики розрахунків. У свою чергу, включення критеріїв ESG у оцінку контрагентів дозволяє підвищити якість обліково-аналітичної інформації та зменшити соціально-екологічні ризики.

Важливою складовою ефективного використання обліково-аналітичної інформації є автоматизація процесів збору, обробки та аналізу даних. Сучасні інформаційні системи, ERP-системи, хмарні технології та інструменти бізнес-аналітики дозволяють забезпечити своєчасний доступ до фінансових і нефінансових показників, підвищити точність облікових даних і оперативність прийняття рішень. Використання цифрових технологій у системі обліку та аналізу створює умови для інтеграції сталого розвитку у стратегічне управління підприємством.

Використання обліково-аналітичної інформації для оцінки ефективності сталого розвитку підприємства дозволяє реалізувати стратегічні цілі, підвищити фінансову стійкість та конкурентоспроможність, а також забезпечити дотримання соціальних та екологічних стандартів. Інтеграція фінансових та нефінансових показників у систему управління забезпечує більш об'єктивну оцінку результатів діяльності підприємства та сприяє формуванню

довгострокових стратегій розвитку. Подальші дослідження мають бути спрямовані на вдосконалення методичних підходів до використання обліково-аналітичної інформації та інтеграції принципів сталого розвитку у практику управління підприємством [2].

Отже, обліково-аналітична інформація виступає ключовим інструментом оцінки ефективності сталого розвитку підприємства. Її комплексне використання дозволяє забезпечити прозорість управлінських рішень, оптимізувати фінансові та соціально-екологічні показники, а також підвищити конкурентоспроможність і довгострокову стійкість підприємства. Системний підхід до обліку та аналізу фінансових і нефінансових показників є необхідною умовою реалізації концепції сталого розвитку та формування ефективної стратегії підприємства.

Література:

1. Гринько А. Обліково аналітичне забезпечення оцінювання сталого розвитку підприємства. *Вісник економічних досліджень*. 2022. № 6. С. 58–65.
2. International Federation of Accountants. *Framework for Sustainability* (IFAC, 2021). 40 p.